

Tytti Tuppurainen sd m.fl.

Debattinitiativ om den globala vågen av utdöende arter

Till riksdagens talman

Mänskligheten har inte kunnat bedöma det totala antalet djurarter, växtarter och andra arter, och människan har inte tillräckliga kunskaper om betydande samspel mellan ekosystem. Det som vi ändå vet ger anledning till oro. Vi vet att naturens normala balans för arternas tillkomst och utdöende har förändrats. Arter dör ut i en takt som kan jämföras med de största vågorna av utdöende arter i världshistorien.

Enligt Världsnaturfondens rapport om en levande planet har över hälften av de 4 000 djurarter som man följer dött ut i mindre än ett halvt århundrade. Två procent av ryggradsdjurarterna dör ut årligen — i Sydamerika och Centralamerika har nästan nio av tio av dessa arter redan dött ut. Utvecklingen är ohållbar också när det gäller växter och andra arter. Enligt en utvärderingsrapport av den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster IPBES som samlats i sammanlagt 130 länder riskerar till och med över 40 procent av naturens mångfald att försvinna före 2050.

Det anges olika orsaker till de tidigare vågorna av utdöende arter men bedömningarna av deras konsekvenser är ändå lika dramatiska. Efter vågorna av utdöende arter har det skett sådana omvälvningar i ekosystemen som har ändrat levnadsförhållandena ännu länge efter den ursprungliga förändringen. Utarmningen av naturens mångfald inskränker ofrånkomligen även mänsklighetens levnadsmöjligheter. Ett exempel på detta är den kraftiga minskningen av bestånden av pollinerade insekter: om den pågående utvecklingen fortsätter, blir det övermäktigt att producera näringsväxter som behöver pollinering.

Orsaken till den sjätte vågen av utdöende arter är känd: den beror på mänsklig verksamhet. Klimatet ändras snabbare än vad arterna kan anpassa sig till förändringen, och främmande arter som förflyttats av människan vinner terräng från ursprungliga arter. Dessutom utnyttjar människan redan den största delen av land- och havsområdena som fiske- eller avverkningsområde, som betes- eller odlingsmark eller som byggd miljö.

År 1992 publicerade sammanlagt 1 575 ledande forskare, inklusive majoriteten av de Nobelpristagare som då var vid liv, en varning till mänskligheten för en hotande global ekokatastrof. Numera har sammanlagt 15 364 forskare från olika håll i världen anslutit sig till denna varning av sammanslutningen the Union of Concerned Scientist. Den andra varningen för att den pågående utvecklingen är ohållbar omfattas av forskare från hela världen, inklusive Finland, och bland undertecknarna finns flera Nobelpristagare.

Debattinitiativ DI 10/2018 rd

Hela biosfären hotas av en risk för en stor och oåterkallelig katastrof. För att vi ska kunna stävja vågen av utdöende arter ska vi sörja för naturens mångfald och stävja klimatförändringen.

Fullgörandet av FN-konventionen om biologisk mångfald som godkändes år 1992 i Rio de Janeiro kräver att Finland stoppar utarmningen av naturens mångfald före 2020. Eftersom åtgärder behöver vidtas omedelbart behöver medvetenheten om problemets allvar ökas.

Vi föreslår

att riksdagen håller en aktuell debatt om den pågående vågen av utdöende arter och om möjligheterna att bromsa utdöendet.

Helsingfors 7.11.2018

Tytti Tuppurainen sd
Pertti Salolainen saml
Hanna Sarkkinen vänst
Emma Kari gröna